

hvilken högre magt det är, som regerar henne? att ett nyföddt barn skulle vara i djefwulens wäld det låter alldeles förfärligt i det egemäktfärdiga förnuftets fina brännor. en upslöfver man begreppet djefwulens magt uti sina beständs delar. så finner man 1;mo att menniskan är "positive ond" ehuru alla Rationalister påstå, att menniskan är "positive god." grunden för det förta påståendet, som är Swerigesstämmande med det Lutheriska Lärobegreppet, finnes öfwer allt i Bibeln; t. ex. "menniskans hjertas mysat är ondt allt från ungdomen; ett argt och illfundigt ting är hjertat, ho kan utransakat; af hjertat utgå onda tankar, hor, mord, försmädelse, och slutligen är ingen lefwande, (således icke barnet heller) rättfärdig inför Gud, emedan Gud har beslutit allt under synd."

(Forts.)

Witeå

Tryckt hos W. N. Nygren 1854.

Tidskriften

Ens Hopandes Röst i

Öknen.

N:o 10. October 1854. 3 Ärg.

Wälment förslag till förbättringar.
i de nya Böckerna.

(Forts. från föreg. Nr.)

Men Grunden för det sednare påståendet, att menniskan är positive god, finner man ingenstädes uti Bibeln, men wal i de hedniska och egenrättfärdiga Filosofernas skrifter.

2:do Gurus synden eller ondskan i barnet icke kommit till utbrott, finnes likwäl hos det nyfödda barnet fröet, eller anlaget till den positiva ondskan, som med tiden kan bryta ut; Och detta anlag, eller arfvsynden är redan ett brott emot den obegränsade Rättfärdigheten, som har skapat menniskan, om icke positive god, (ingen är god utan Gud), dock likwäl ren och syndfri. Barnet har således icke allenast icke förtjent någon belöning, emedan det ingenting godt har uträttat; men deremot har det, om också ingenting ondt gjort, dock likwäl förtjent den ewiga förbömmelsen för det positiva anlaget till det onda, och det hjälper icke att advocera för den lilla syndaren, under föregifwande, att barnet icke rått för sin arfvsynd; ty inför Gud är hela släktet ett ondt och syndigt släkte hwars

syndighet eller brottlighet härstammar från Adam. Man må nu uti Rom. 5: 12 sätta hwar partikeln *Cum* *ho* med *in quo* eller *quia*. Adams synd behöfver icke tillräknas hans efterkommande, så wida alla äro brottliga hwar för sig. Förnuftet säger wäl, att Gud icke kan döma Adams efterkommande för Adams brott, men här är icke heller fråga om det juridiska answaret, som drabbar hwarje individ skärskildt, utan här är fråga om det moraliska answaret, som drabbar hela släktet, betraktadt såsom en enda syndig massa.

Så wida barnen, igenom det syndiga anlaget äro brottliga inför Gud; så äro äfwen de af naturen wredenes barn, och förtjena intet annat än straff; men genom försoningen, rättfärdiggörelsen, eller den allmänna nåden i Christo, blifwa de fränste ifrån syndens skuld och straff och höra himmelriket till, icke efter rätt eller förtjenst, utan af nåd. Först äro de genom skapelse nåden befriade ifrån det juridiska answaret, för den del af människans personlighet, som kallas nervill eller förnufts själa; det vill säga: Förnuft, förstånd, wilja, Samwete, minne, inbillnings kraft. De hafwa icke syndat med Förnuftet, som ännu ligger i sin linda, de hafwa icke syndat med Förståndet, genom onda tankar; de hafwa icke syndat med wiljan genom onda begärelser; de hafwa icke syndat med inbillningskraften, genom syndiga föreställningar; de hafwa icke syndat emot Guds Lag i Samwetet, emedan deras samwete icke är döfwadt af några nedriga passioner. Allt dittills eller ända till Samwetet sträcker sig det juridiska answaret, nemligen till alla de själsförmögenheter, som stå under wiljan, men i och med Samwetet börjar

den moraliska ansvarigheten, som sträcker sig till hela organiskvet, och innefattar den delen af Människans Personlighet, som i dagligt tal kallas för hjerta eller Passioner, instincter, drifter, Temperament, hwilket allt i själwa werket bestämmer människans moraliska karakter, ehuru den Egenrättfärdige Filosofen icke alls will erkänna denna del af människans Personlighet såsom människans tillhörighet, emedan han sammansfattar alla Passioner, drifter, instinetter och Temperament under en wilja, som icke är människans egen, emedan denna så kallade Egenwilja, eller den subjectiwa wiljan är ond; och ond eller ogudaktig will den Egenrättfärdige Filosofen icke wara. Detta påstående, att människans onda egenwilja icke är människans egen wilja, är ingenting annat än ett tjuftkneyp i tankarne, och ett själsbedrägeri, ett påfund af Egenrättfärdighetens swartande, som inbillar Filosofen, att han genom detta tjuftkneyp i tankarne, blir i en hand wändning befriad från Djefwulens wäld, genom sin egen wäsendtliga wilja, som alltid will det goda och förnuftiga. Men här hjälper inga filosofiska tjuftkneyp i tankarne. Här hjälper ingen advocatnr af egenrättfärdighets djefwulen, här hjälper icke, att egenrättfärdigheten wädjar till sitt fullkomliga själfmedwetande; utan Filosofen öfr helt simpelt bewisa, att människans Egenwilja icke är människans egen wilja.

De nya Bäckernas Författare hafwa famlat i mörker och okunnighet om Själsförmögenheternas inbördes förhållande. Egenrättfärdigheten hwälfwer sig i deras hjertana, som en stor hwälfstift i bassens djup. Dersöre är deras lära, i nådens ordning full af motsägelser. Det är

en blandning af Lutheranism och Rationalism; på ena stället antages Förnuftets förmåga att pröfwa, hvad som rätt och orätt är, samt att råda öfwer böjelserna; på andra stället är Förnuftet förmörkladt, förblindadt och wänmägtigt; på ena stället antages människans förmåga, "att med frihet dygden öfwa;" och att blifwa Englars like"(?); på det andra stället upphäfwes denna wiljans frihet alldeles; "Å! af menskans wilja föds det onda blott." Huru kan människans wilja vara fri, om af henne föds det onda blott." Ut i Dopakten har kärlekslöftet inkommit af oförstånd. Man har tagit Frälsarens swar till den laglösa alldeles efter orden, liksom skulle det hafwa varit Frälsarens verkliga mening, att människan, efter syndafallet, kan hålla logen genom kärleken då det likwäl synes af hela sammanhanget, att Frälsaren wille sätta den Laglösa mannen på prof, och wisa honom omöjligheten att på den wägen winna ewinnerligt lif; kärleken är nemligen en passion, som hörer till det organiska lifwet eller till den delen af människans personlighet, som icke kan bestämmas af människans wilja. Likwäl har man sett Theologerna hänföra alla hjertats egenheter till wiljan, hwarigenom både kärlek och barmhertighet, äfwen som Tron, blifwit subordinerade under wiljan, hwilket är en stor båd i Psychologien, och stridande emot Augsburgeriska Bekännelsens 18 §. Genom Passionernas subordinerande under wiljan, har man tillgwat wiljan och kraft, som hon icke eger, hwarken i fysiskt, Psychiskt, Metafysiskt eller moraliskt hänseende. Swarkeken ängern eller Tron eller kärleken beror af människans wilja, utan snarare är wiljan beroende af dessa i hjer-

tat verkaude krafter, emedan wiljan, enligt våra symboliska böcker, förbåller sig "pure passive" i omvändelsen, och kan således icke åstadkomma någon Tro eller kärlek, emedan allt sådant är den Helige andes werk i hjertat.

Skulle det hafwa varit Frälsarens wertiga mening, att kärleken, som, före syndafallet möjligen kunde stegras till en moralisk passion, starkare och beständigare än andra passioner, äfwen efter syndafallet, kan stegras till den grad, som Samwetet kräfwere: då skulle icke Apostlarna hafwa framställt Tron, såsom det enda medel å människans fida, hwarigenom hon kan fräslas från syndens skuld och straff, eller få Samwetsfrid. Apostelen Paulus swarade icke på samma fråga, som framställdes af Fångwaktaren i Phillippi: hwad skall jag göra, att jag må få ewinnerligt lif? han swarade: du skall älska Herran din Gud af allt hjerta, af allo själ, och af all häg; Utan: tro på Herran Jesum, så warder du och ditt hus saligt. Deraf synes tydligt, att Apostlarna icke hade fattat Frälsarens ord så, som skulle kärleken, som wisserligen före fallet har varit den subiectiva salighets grunden, äfwen efter fallet tjena till salighets grund, liksom skulle människan genom kärleken kunna förwärfwa sig samwets frid. Luther kände ganska wäl af egen erfarenhet, att kärleken uti människans nu warande förderfwade tillstånd, kan på intet wis möswwara Samwetets fordringar, eller förskaffa människan samwets frid. Derföre satte han Tron såsom det högsta måt hwartill den förnedrade människan kunde sträfwä. Tron blef den "källa, hwarifrån alla goda gerningar härflöta skola. Swarföre tordes han icke sätta kärleken till

motiv för människans handlingar? Emedan han kände, att kärleken är så swag; han kände, att kärleken till det jordiska är större, än kärleken till Gud. Därför har man sett kärleken hos benådade själar, endast tidtals, eller wisfa Ögonblick wara känbar i hjertat, men deraf följer icke, att den alltid är lika stark, som wid de tillfällen, då den är känbar, ehuru Egenrättfärdigheten welat inbilla mången, att han har ett större mått eller en större grad af kärlek, än han werkeligen har. Mången, har af brist på sjelfkänedom blifwit bedragen på sitt eget hjerta, liksom Petrus före fallet, och nådatjuswarne, som sakna sjelfkänedom, äro fullt och fast öfwertrygade, att de älska Gud öfwer allting ehuru deras gerningar wispa att de "älska wällust mer än Gud."

Det sämsta af allt i de nya böckerna är, att de icke göra någon åtskilnad emellan Christna och ochristna, emellan werkligt benådade och hedningar, derföre heter det allestädes: älskade Christne! liksom alla munchristne och döpta hedningar woro werkliga Christna. Genom sådant munwäder har också den säkra hopen blifwit insöfd i den ljuswa inbilden, att alla äro Christne, alla bli saliga.

Wi wilja här framställa ett förslag till ändring i den nya Handboken, som närmast öfwerensstämmar med det werkliga själa tillståndet i Christenheten; och då kyrkan är så nära förenad med staten, att någon ändring i formuläret icke får ega rum efter sig företeende omständigheter, så bör formuläret åtminstone wara så inträttadt, att det icke befordrar liknödheden, lsumheten, och Nelligions föraktet, i stället för att motverka det onda. Wi börja här med Dopacten. Sedan Presten uttrönt, att barnet är öddpt, börjar han acten på följande sätt.

J Guds Faders och Sons och den Helige Andes namn. Amen!

J, som här församlade ären, hafwen hört af Guds ord, att alla menniskor födas i synd. Dawid säger: **J synd är jag född, och med synd hafwer mig min moder aflat.** Derföre är också detta barn, som nu framhafwes till dopet, af naturen ett wredenes barn, för den i inne boende arssynden och kan icke på annat sätt frälst warda ifrån syndens skuld och straff, än genom den allmänna förfonings nåden i Christo, som wäl tillhjudes alla menniskor, men kan endast af de rätt trogna anammas: och då vår Trälsöre har sagt: att barnen höra himmelriket till, icke för deras egen syndfrihet utan derföre att de tro på Honom, som Fadren sändt hafwer till en medlare och förfonings offer för våra synder; allt derföre bören **J icke twifla, om detta barns salighet, ej eller tro, att det är onödigt, att föräldrarne bära sina barn till Jesum; utan fast heldre bören J wara öfwertrygade derom, att barnamannen Jesus emottager de späda i sin famn, och wälsignar dem, i synnerhet om föräldrarne med troende hjertan öfwerantwarda sina barn i Herrans händer.** Gud, som ej de späda örbst föraktar, han hört Ismaels röst ifrån marken, derföre att han war Abraham's säd; men hedningarnes huggormar afföda har han icke hört, när deras hedniska föräldrar offrade sina barn åt denna werdens afgudar. Kommen ihåg föräldrar; och **J Faddrar, som i föräldra stad och ställe ären, då J nu frambären detta barn till Jesum, att J bören frambara barnen med ett ödmjukt, förkrossadt och troende hjerta, emedan de utrogna, de obotfärdige, de**

werldsligt sinnade föräldrarne, göra sina barn till helwetets barn, wärre än de sjelfwe äro. Utan J omvändens der Eder och warden såsom barn, skolen J icke ärfwa Guds rike. Nit barnwännen Jesus icke föraktar de späda, wisar oss Evangelisten Mareus i sitt Eoangelium, då han skrifwer till de Christna skilda: De bäro fram barn till Jesum, o. s. v. Sedan detta förke är till, lägger Presten sin hand på barnets hufvud och läser Bönen Fader wår.

Dernäst läsas de wantliga Bibel språken, som angå döpsens Sakrament.

Dernäst läses Tron, hwarester Presten frågar föräldrarne, Gaddrarne, Församlingen: Ären J nu öfwerlygade derom, att detta barn har den saliggörande tron, och det hörer himmelriket till"? (Ja).

Ären J öfwerlygade derom, att arssynden, som widlädar detta barn, är förlåten i Himmelen, då jag, såsom Christi tjenare, förkunnar denna syndaförlåtelse på jorden? (Ja).

Nu går Presten till barnet och säger: Barn! emottog det heliga korstrecknet i ditt hjerta, till ett te'n att hwarje Christen måste bära Jesu kors i tålmod.

Widare frågar Presten Gaddrarne: wiljen J, som i Föräldrars stad och ställe här tillstådes ären, genom Guds Nåd waka öfwer detta barn, att desamma, som genom arssynden är af naturen ett wredenes barn, och genom Föräldrarnes förwållande råkat i djefwulens wåld, men nu genom nåden i Christo, genom tron anamnad, har fått sina synders förlåtelse, hwilken jag, såsom Christi tjenare, förkunnar på jorden, att det icke får tillfälle,

att åter genom uppsätliga synder, falla i djefwulens wåld, hwarifrån det nu blifwit fräfst genom tron på Christum; och om så hända skulle, att detta barn, oaktadt all Eder waksamhet och omwårdnad, dock icke kan undwika att falla i uppsätelig synd, wiljen J då genom Guds nåd förmana detta barn till en sann ånger, bättring och omvändelse, att det må sjelf kunna affäga sig djefwulen, och alla hans gerningar och allt hans wäsende, när det kommer till sitt fulla förstånd? (Ja).

Så hören då J föräldrar, och J Gaddrar, som hafwen trådt i föräldrars ställe. Barnwännen Jesus säger: ser till, att J icke förargen någon af dessa små, som tro på mig. Amen.

Sedan säger Presten till barnet: Barn! will du på denna din tro warda döpt, och genom dopet upptagas i de heligas samfund? Gaddrarne swara på barnets wagnar. (Ja). Derefter tager Presten barnet, och döper det i Fadrens, Sonens och den helige andes namn. Sedan säger Presten: Nu är detta barn, som genom tron och syndernes förlåtelse hörer himmelriket till, genom Dopet upptaget i de heligas samfund, och därför bär ingen twifla på dess salighet, så länge, som detta barn är i nådaståndet, är det ett Guds barn; och om Herren behagar kalla detta barn till sig i himmelen, medan det står i nådaståndet, så bär ingen misunna det den Himmelsta glädjen; men skulle det också wara Herrans wilja, att detta barn skall lefwa och wåra opp i werlden, så wisar oss den sorgliga erfarenhet, som wi haft af andra barn, allt ifrån werldens beghnelse, att detta barn, lika litet som andra barn läret kunna hålla sitt döps-

fesförbund: derföre J föräldrar, befunnen i lid, hwad Eder frid tillhörer; ty af Edert kött och blod, har detta barn blifwit förderfwadt, af Eder har detta barn fått synden och döden i arf; sen till att J icke, genom Edert elaka efterdöme, eller genom slathet, och efterlåtenhet i barna uppfostran, förargen någon af dessa små, som tro på Jesum: ty många föräldrar göra nu för tiden sina barn till Selwetets barn wärre än de sjelfwa äro. Sist wänder sig Preslen till barnet och säger: Herren wälsigne dig barn, och beware dig o. s. v.

Uti detta förslag, torde mången förarga sig deröfwer, att föräldrarne anses wara skulden dertill, att barnet råkat komma i djefwulens wåld.

Men om något tillräknande af Adams synd, skall rimligtwis kunna lämpas på de späda barnen, "peccatum adami imputatur posteris Eius") så måste detta förstås sålunda, att barnen få lida för föräldrarnes synd, och detta de späda barnens ofskyldiga lidande måste falla tyngst på föräldrarnes samwete om de hafwa något samwete. Det är först och främst en lekamlig plåga, som föräldrarne hafwa ådragit sina barn, och derföre föll denna synd tungt på Dawids samwete, när första barnet af Bathseba låg sjukt, ty Dawid hade ett ömt samwete. Han kände tydligen, att det war för hans skull, som det ofskyldiga barnet fick lida; men då barnet wardt befriadt ifrån det kroppsliga lidandet genom döden, gick sorgen öfwer hos Dawid, emedan barnet nu war i en bättre faders wård. Wäntliga förhållandet är likwäl sådant att föräldrarnes sorg blas efter barnets död, i stället för att minska; om man undanta-

ger några fattiga, som glädja sig deröfwer, att de blefwo befriade från allt besvär genom barnets död. De lekamliga plågorna äro redan ett swårt syndastraff, som barnen måste lida, för föräldrarnes synd, allt ifrån Adam; men den ewiga döden, som föräldrarne led ifrån led, ja ända från Adam, ådragit sina barn är ett ännu swårare syndastraff; ehuru det strider alldeles emot Förnustet, att Gud straffar så barnen för föräldrarnes synd; "Jag är en stark hämnare, mäktig att straffa föräldrarnes misgärningar inpå barnen, allt" intill tredje och fjerde led på dem, som mig hata.

Här menas i synnerhet ett Psykiskt lidande, eller temperaments lyten, som gå i arf ifrån föräldrar till barn och de många lidanden och olyckor, som följa af ett olycksfäligt temperament. Temperaments lyten och temperaments dygder, framstå tydligast hos Kains och Seths efterkommande. Det war sannerligen icke någon sådan dygd, som Filosoferna kalla för dygd, som fanns inom släkten Seth och hans efterkommande; icke heller war det en sådan Christendom, som wi nu kalla för Christendom, som fanns inom Seths släkt; ehuru Seths efterkommande kallades för Guds söner. Utan det war en temperaments dygd, som herrskade inom släkten. Denna dygd war icke en produkt af den moraliska wiljan, som är nedlagd i förnustet, hwilken dygd Filosofen erkänner för dygd; emedan en sådan dygd är människans eget werk; det är saget eller sjelfwet, som frambringa en sådan dygd; icke heller war det en sådan Christendom hos Seths efterkommande, som wi nu kalla för Christendom; utan det war helt simpelt en temperaments dygd; det war med

ett ord den naturliga fromheten, hvilken moralisterna icke anse för någon dygd, emedan den icke beror af menniskans egen vilja. Den naturliga fromheten kan snarast anses som en medskapad nådegåfwa, som menniskan icke bär förakta, ehuru menniskan ingenting dermed förtjenar. Med ett ord "Peccatum adami imputatur posteris ejus" d. ä. utydyt: Adams synd tillräknas hans efterkommande sålunda, att barnen måste lida ofskyldigt för föräldrarnes synder, både andeligen och lekamligen, och för denna orättwisa kunna wi icke egentligen anklaga Skaparen, som icke will någon syndares död; utan snarare är det djefwulen, som råder för denna orättwisa, och de naturliga föräldrarne, som låta passionerne herrska; de låta djefwulen regera i det syndiga köttet, och derföre bära de äfwen påminnas om sin syndaskuld; så ofta deras barn döpas. Såsom förut nämnt är, bär barndopet skemera för föräldrarnes och församlingens skull, än för barnens egen skull; likasom och barndopet är en bekräftelse på det inre benådade tillståndet, till styrka för föräldrarnes och församlingens tro, att barnet är Guds barn, då det blifwit genom Dopet upptagit uti de heligas samsfund, som också har maagt att förlåta synder på jorden. Det är wiäst i sin ordning, att wederdöparena wilja skaffa bort barndopet, såsom ett opus operatum; men det är också i sin ordning att bibehålla barndopet, för att derigenom häfwa föräldrarnes och församlingens twifwel om barnets verkliga själatillstånd; ty ända sedan Augustini tid har Christnas församlingen twiflat, huruvida odöpta barn blifwa saliga. Det har allt sedan den tiden blifwit för föräldrarne en samwetsfal att bära

sina barn till Jesum; och om wederdöparena icke sjelfwa hafwa ett sådant samwete, som fordrar ett sådant barnens offentliga framförande till Jesum; så böra de åtminstone hafwa så mycken ömtålighet för andras samweten, att de icke, liksom Lärjungarne "näpfa" dem, som barnen frambara; ty Lärjungarne mente, att det war onödigt att bära barn till Jesum; de föreställde sig, att Jesus hade annat att göra än att pyssla och leka med barn; men wi hafwa nu efteråt förnummit, att barnens framförande till Jesum hade sin grund i en djupare känsla hos mödrarne; det war ett heligt kraf, en moralisk passion, som borde tillfridsställas; det är för en moder någonting högt och heligt, ja! t. o. m. för hennes hjerta sändeligen ljufst och tillfridsställande, att se sina barn i Skaparens knä, att se dem i Trälsfarenes famn, att se honom lägga sina händer på barnen och wälsigna dem; denna syn är i en moders hjerta lika mycket, som halfwa himmelriket. Ty om hon också sjelf känner sig omwärdig att komma Trälsfarenes Person så nära; måste hon dock listwas af det saliga hoppet, att om hon också sjelf bleswe ett barn, om hon kunde bli så liten, att hon rymdes i Trälsfarenes famn, wiäst finge hon då den nåden att luta sitt hufwud mot Trälsfarenes bröst. Detta för de mödrar, som bära sina barn till Jesum.

Uti konfirmations acten hafwa de nya Böckernas Författare gått lika långt som Korah, Datam och Abiram uti sitt omböme om Folkets helighet. Dessa hedersmän påstodo, att "hela folket är heligt," ehuru Herren war förtrönad öfwer folkets olydnad. Om stats Religionens grundsattser woro så bestaffade, att Presten ansåges wa-

ra en Competent andelig domare; så kunde det wara sannolikt, att Prestens omdböne om Mattwardsbarnes inre tillstånd, wore öfwerensstämmande med sanna förhållandet, då han skall säga "Dessa barn äro Dina." Men nu anses icke presten ej heller någon annan vara Competent att döma i andeliga ting. Och om någon upphäver sig till en andelig domare anses han wara en Jesuit, en andeligen hög färdig bänget, som icke bör tålas i ett fritt samhälle; ty hela folket är heligt. Och i Catechesen heter det om sanna Christna, att endast Gud ser och känner dem. Huru kan då Presten tillägna sig förmanan att döma, då han uti Confirmations Acten försäkrar hela församlingen: att dessa barn äro Dina; det vill säga: att dessa Barn äro Guds Barn och sanna Christna. Öwarifrån har nu Presten fått den magten att förkunna en sådan dom öfwer Skriftebarnen, då han annars icke är wärdig eller Competent att döma en hora, som will kyrkotagas om hon är i det tillstånd, att hon kan upptagas i de beligaste lifansund; Presten är ju i detta fall så bunden af den werdliga lagen, att hans samwetsdom gäller ingen ting. Men när det är frågan om en sjuk, som skall skrivas, då anses presten wara competent att döma om den sjukes själatillstånd; och här i confirmationssacten anses presten wara så säker i sitt andeliga domare säte att han får förkunna en omwillkorlig dom öfwer Skriftebarnen, då han äger: dessa Barn äro dina; de äro allesammans Guds barn och sanna Christna. Wore det icke mera öfwerensstämmande med tids anden och den allmänna folktron, att Presten suspenderade sitt Öget omdböne, såsom warande inkompetent att döma i andeliga

ting, och sade helt simpelt: Gud allena ser och känner, hwilka, af dessa barn äro Guds barn och sanna Christna; och tillkommer icke att döma öfwer deras hjertan; och derpå kunde Presten ställa till Barnen den frågan: Trou I nu sjelfwa, att I ären Guds barn, och Jesu Christi medafswingar? Derwid kunde wist hända, att mången swarade Ja, som dock hade en död Tro; och mången, som är werkligen wäckt, kunde swara Nej, enär han icke ännu fått Guds andas mittesbröd em sitt nådastånd; men Prästen kunde just derigenom få tillfälle att närmare pröfwa deras Tro, som föregifwa sig hafwa Trona, och derwid kunde han wist icke undgå, att gå in i specialiteter eller låta Barnen hwar för sig emtala omständigheterna wid wäckelsen, omwändelsen, pånattfödelser; barnen måste då framhafwa sina erfarenheter i nådens ordning; wid denna pröfning kunde också lätteligen hända, att många, som tillagnat sig Barnarätten i Guds rike, blefwe alldeles swarslös, emedan han hade ingen ting att andraga såsom grund för sin tro. Swar och en, som icke har subjectiva grunder för sin öfwerlygelse, måste blifwa mådd, när frågan ställes directe till hjertat. Men så stor är Jesuwulens magt i vårt land, att en sådan pröfning skulle förefalla de flesta länds personer, som Jesuitism och fanatism ty dessa Nationalister, hafwa ingen annan religion, än den naturliga, den hedniska, som är grundad på Egenrättfärdighet och andeligt höghod. Så talar den stolta Nationalisten: När jag uppfyller Mina pligter; så behöfwer jag icke frukta hwarken för Gud eller menniskor. Och för Jesuwulen fruktar en sådan hselte alldeles icke, ty han tror icke, att det finnes någon Jesu-

wil. Men i sjelfwa werket drifwer han ut sina djeflar med Beelzebub, som är djeflarnes öfwerste: han kufwar sina passioner med Egenrättfärdighetens swartande. Annars weta wi nog huru det nu står till med Skrift skolan. Dit församlar sig en ungdom, som ingenting annat lärt i föräldra huset än odyder och sjelfswåld; ofta har denna ungdom ingenting annat sett än ett ogudaktigt lefwerne; spelleri, slagsmål, otuf, små skälmsstycken m. m. sådant har ungdomen lärt sig hemma. När denna ungdom kommer på Skrift skolan, så är det ingenting annat än werlden, som leser i hägen; de flesta skule alldeles icke bewista skrift skolan om dermed icke wore förknippade wisfa werldsliga affigter och förmaner, såsom rättigheten att träda i äktenskap, rättigheten att wittna, o. s. w. Den allmänna folktron har ock under tiden blifwit sådan, att barnen icke lesa på föräldrarnes answar, sedan de gått till Nattwarden; de anse sig nästan för myndiga, så snart de blifwit admitterade till nattwarden. De flesta komma till skrift skolan, liksom för att ju för det håldre hafwa gått igenom denna bestwärliga kurs, för att sedan kunna lesa så mycket friare på egen hand. Under sjelfwa skrift skol tiden fortsätta pojkarne sina skälmsstycken, ofta midt för Lärarens bögon. Delså äro sådana Lärare rätt fällslynta, som hafwa sådant wäsende, att de kunna ingifwa respect, och ännu färre de, som hafwa andan hwar med de kunde werka på hjertat.

(Forts.)

W i t e ä,
hos W. M. Nygren 1854.

Ens Ropandes Röst i Öknen.

N:o 11. November 1854. 3 Årg.

Wälment förslag till förbättringar i de nya Böckerna.

(Forts. från föreg. Nr.)

Det hela af Nattwards underwirdningen blir oftast, en utantäxa; och deraf händer, att Nattwards ungdomen, blifwer efter nattwards läsningen sämre, men icke bättre: de flesta kasta boken under bänken emedan de nu ingenting vidare hafwa att frukta af Presten emedan äfwen de wänliga husförhören se mera pro forma. Huru kan man då wänta, att någon wärdelse skall se, då Läraren sjelf deltaget i werldens nöjen, dansar, går på kallaser, spelar kort och pratar allehanda werldsligt med sina ähbrare. Om han just icke sjelf är begifwen på starka drycker, fordrar dock hedern, att han skall traktera sina tionde gifware med en sup brännwin, och genom detta Lärarens efterdöme, war der den djefwulka drycken helgad till sitt rätta bruk. Sådant är nu allmänna lefwerne i swenska kyrkan.

Förefällom oss nu, att en Prest, som tar sig en sup på fisken när han refer på husförhöre och kanske äfwen en half på öröten, om så skulle behöfwas, och dess emellan pratar med Bönderna, om hästar och andra säkreatur, men pre-